

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Palmární poplatky aneb než zaplatíte právníkovi - část I.

Přestože právní služby rozhodně nepatří k nejlevnějším, poptávka po nich neklesá. Vyžaduje si je složitost nejen obchodních, podnikatelských, ale společenských vztahů vůbec, jakož i formální a procesní požadavky na jejich realizaci kladené. Zvláště ve sporném civilním soudním řízení se stala kvalifikovaná právní pomoc už téměř nezbytnou. - Poskytnou ji v první řadě advokáti.

Přestože právní služby rozhodně nepatří k nejlevnějším, poptávka po nich neklesá. Vyžaduje si je složitost nejen obchodních, podnikatelských, ale společenských vztahů vůbec, jakož i formální a procesní požadavky na jejich realizaci kladené. Zvláště ve sporném civilním soudním řízení se stala kvalifikovaná právní pomoc už téměř nezbytnou. - Poskytnou ji v první řadě advokáti. Obhájcem v trestním řízení může být jen advokát. Bez formy notářského zápisu se zase neobejde kupř. společenská smlouva společnosti s ručením omezeným a zakladatelská smlouva akciové společnosti, jakož i řada obchodně-právních operací. Rovněž občansko-právní smlouva rozšiřující nebo zužující stanovený rozsah společného jmění manželů musí být uzavřena formou notářského zápisu; totéž platí pro některé smlouvy zástavní a jiné. Notáři - v roli soudních komisařů vystupují v dědickém řízení. Výkon exekučních titulů soudními exekutory představuje alternativu k výkonu rozhodnutí prováděnému soudy a jeho vykonavateli.

Poskytovatelé právních služeb si mohou účtovat vedle palmárních poplatků předepsané náhrady, a to:

- náhradu hotových (účelně vynaložených) výdajů,
- náhradu za promeškaný čas (za ztrátu času) a
- soudní exekutoři též náhradu za doručení písemností.

(Naproti tomu náhrada za běžné administrativní práce je již zohledněna v sazbách odměny).

Hotovými výdaji jsou zejména soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, úhrady osobám provádějícím přepravu zásilek, telekomunikační poplatky, znalecké posudky a odborná vyjádření, překlady, opisy, fotokopie a náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních informačních systémů. Náhrada veškerých nebo některých hotových výdajů může být účtována i paušálem, pokud se na tom právník s klientem dohodnou.

Náhrada za promeškaný čas (za ztrátu času) představuje náhradu zejména za čas strávený cestou do místa jednání (provedení úkonu) ze sídla kanceláře (úřadu) a zpět, za čas promeškaný čekáním na zpožděné jednání soudu nebo jiného orgánu. U notářů a exekutorů činí sazba náhrady 50 Kč za každou i započatou čtvrt hodinu, u advokátů 50 Kč za každou i započatou půl hodinu.

V mimořádných případech mohou advokáti až na trojnásobek a notáři o 100 % palmární odměnu za obtížné služby zvýšit, zvláště je-li k vyřízení záležitosti třeba použít cizího práva nebo jazyka apod.; notář, vykonává-li svou úřední činnost z nezbytných důvodů v době od 18.00 hod. do 6.00 hod. nebo ve dnech pracovního klidu.

Odměna pro notáře (soudního komisaře) za provedení úkonů v dědickém řízení a soudního exekutora za exekuční činnost na rozdíl od palmáře advokáta nebo odměny notáře za jinou činnost jsou obdobou státem vybíraných soudních poplatků, neboť úkony notáře v dědickém řízení a exekutora v exekučním řízení se považují za úkony soudu. Stát z důvodu efektivnosti převádí (propůjčuje) část své soudní moci kvalifikovaným a zvláště pověřeným osobám (členům Notářské komory ČR a Exekutorské komory ČR).

Advokáti zastupují v řízení před soudy a jinými orgány, obhajují v trestních věcech, udělují právní porady, sepisují listiny, zpracovávají právní rozborů a poskytují další formy právní pomoci.

Podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb. (advokátního tarifu), v platném znění může být odměna stanovena jako smluvní nebo mimosmluvní (tarifní). Pokud se odměna advokáta za poskytnuté právní služby řídí smlouvou s klientem, jde o smluvní odměnu - její úroveň není předpisem limitována, záleží na konkrétní dohodě. Není-li odměna takto výslovně dohodou určena, řídí se ustanoveními advokátního tarifu.

Smluvní odměna spočívá v ujednání mezi advokátem a klientem o částce, za níž bude advokát právní službu poskytovat, anebo o způsobu jejího určení. Ujednání o smluvní odměně je buď součástí mandátní smlouvy, na jejímž základě se se právní služba poskytuje, anebo je dohodnuto samostatně. Smluvní odměna může mít zásadě dvě podoby. Při časové odměně se advokát a klient dohodnou na hodinové sazbě (event. poplatku za jinou časovou jednotku), anebo si obě strany určí celkovou odměnu za vyřešení celého případu (její výše může být vyjádřena i podílem na hodnotě věci) a potom jde o paušální resp. podílovou odměnu.

Dohodnutá sazba časové odměny pak náleží za každou započatou časovou jednotku, není-li dohodnuto jinak. Počítá se nejen čas strávený s klientem, ale též studium spisů, příprava, jednání s protistranou atp. Jestliže však advokát ve smlouvě o časové odměně provedl odhad její celkové výše, je povinen předem písemně upozornit klienta na její podstatné překročení; jinak se nemůže doplacení rozdílu domáhat.

Použití časové odměny je obvyklé pro jednorázové právní poradenství; paušální palmáre (event. kombinované s časovou odměnou - hodinovými sazbami odstupňovanými případně dále podle obtížnosti a rozsahu poskytované právní pomoci) pak pro konzultace a zastoupení podnikatelské a firemní klientely. Laikovi neznalému v místě a čase obvyklých cen právních služeb doporučujeme spíše žádat o poskytnutí právní pomoci za mimosmluvní odměnu.

Náhrada nákladů za právní zastoupení, jíž soud v závěrečném rozhodnutí přiznává účastníku sporného řízení, který měl v věci plný nebo převažující úspěch, proti účastníku řízení, který úspěch neměl, se zásadně stanovuje ve výši podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. [484/2000](#) Sb., v platném znění. Tímto předpisem stanovené paušální sazby náhrady palmáre (odpovídající zhruba pěti až šestinásobku mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby dle advokátního tarifu), na něž je advokát povinen klienta upozornit, mohou být proto při sjednávání smluvní odměny určitým vodítkem pro klienta žádajícího zastoupení v občanském soudním řízení.

Výše mimosmluvní odměny se určuje podle advokátním tarifem stanovené sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby a podle počtu úkonů, které advokát ve věci vykonal. Klient tedy platí za každý úkon právní služby, který právník v jeho věci učiní. Takovým úkonem právní služby je např. převzetí a příprava zastoupení nebo obhajoby na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb; další porada s klientem přesahující 1 hodinu; účast na jednání před soudem (a to každé započaté 2 hodiny); jednání s protistranou (a to každé 2 započaté hodiny).

Protože se sazby za úkony odvíjejí od tzv. tarifní hodnoty, jíž je výše peněžitého plnění nebo cena věci anebo práva a jejich příslušenství v době započetí úkonu právní služby, jichž se právní služba týká, je pochopitelně dražší sepsání žaloby ve sporu o 1.000.000 Kč než ve věci o 20.000 Kč; první stojí 7.750 Kč, druhá přijde na 1250 Kč. Nejvíce stojí majetkové spory; naopak pro některé záležitosti rodinné a sociální jsou předepsány snížené sazby odměny. Podobně se i cena obhajoby v trestním řízení odvíjí od výše hrozícího trestu.

Richard W. FETTER

(autor je právník)

Další články:

- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny – překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)